

## FINANČNÝ LEASING – FORMA OBSTARANIA MAJETKU

**Ing. Anna Bánociová, PhD.**

Katedra financií, TU Ekonomická fakulta

Němcovej 32, 040 01 KOŠICE

e-mail: [Anna.Banociova@tuke.sk](mailto:Anna.Banociova@tuke.sk)

**Ing. Ľudmila Pavliková, PhD.**

Katedra bankovníctva a investovania, TU

Ekonomická fakulta

Němcovej 32, 040 01 KOŠICE

e-mail: [Ludmila.Pavlikova@tuke.sk](mailto:Ludmila.Pavlikova@tuke.sk)

**Ing. Andrej Pavlik**

Centrum informatiky, TU Strojnícka fakulta

Letná 9, 040 01 KOŠICE

e-mail: [Andrej.Pavlik@tuke.sk](mailto:Andrej.Pavlik@tuke.sk)

### Abstract

The paper is dealing with financial leasing tangible assets with regard to subsequent prerogative of the leased item. Conditions for transition to asset ownership in this paper are analyzed in terms of current legislation.

**Key words:** leasing, depreciation, fixed assets, costs

### Úvod

Ekonomickou podstatou finančného prenájmu je obstaranie hmotného majetku s využitím cudzích zdrojov, preto je rovnako ako úver finančnou službou. Prijemca finančného prenájmu nadobúda síce vlastnícke právo až po uplynutí doby finančného prenájmu, ale práva a povinnosti vlastníka má od začiatku nájomného vzťahu. Účtovaním finančného prenájmu podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve sú dohodnuté platby, istina u prenajímateľa, nerealizované finančné výnosy, istina u nájomcu a nerealizované finančné náklady.

Na základe analýzy podmienok finančného leasingu sú stanovené postupy pre realizáciu finančného prenájmu nájomcom, ktoré pozostávajú z obstarávacej ceny predmetu a technického zhodnotenia finančného prenájmu, odpisovania majetku obstaraného finančným leasingom, predĺženie a skrátenie doby odpisovania a pod..

Pre lepšiu prehľadnosť problematiky finančného leasingu hmotného majetku je uvedený praktický príklad, v ktorom sú aplikované všetky zákonné predpisy týkajúce sa prechodu majetku do vlastníckeho práva nájomcu.

### Finančný leasing – forma obstarávania majetku

Finančným prenájomom sa rozumie obstaranie hmotného majetku na základe nájomnej zmluvy s dojednaným právom kúpy prenajatej veci ak:

1. vlastnícke právo bez zbytočného odkladu po skončení nájmu má podľa zmluvy prejsť na

nájomcu za kúpnu cenu, ktorá nie je vyššia, ako by bola zostatková cena prenajatého hmotného majetku, ktorú by mal majetok pri rovnomernom odpisovaní majetku a

2. doba trvania nájmu je najmenej 60 % doby odpisovania podľa § 26 ods. 1 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov a nie menej ako tri roky, pričom pri postúpení nájomnej zmluvy bez zmeny podmienok na nového nájomcu táto podmienka platí na nájomnú zmluvu ako celok.

### Účtovanie finančného leasingu

Účtovná legislatíva SR aplikovala v oblasti finančného prenájmu (leasingu) pravidlá IAS a zaviedla zásadu účtovania o majetku na základe ekonomického princípu. Ekonomickou podstatou finančného prenájmu je obstaranie hmotného majetku s využitím cudzích zdrojov (prenajímateľa), preto je rovnako ako úver finančnou službou. Prijemca finančného prenájmu nadobúda síce vlastnícke právo až po uplynutí doby finančného prenájmu, ale práva a povinnosti vlastníka má od začiatku nájomného vzťahu. Nájomca sa zaväzuje výdavky spojené s obstaraním hmotného majetku uhradiť prenajímateľovi prostredníctvom splátok a má právo na kúpu predmetu do svojho vlastníctva za cenu označenú ako zostatková cena.

Pre účely účtovania finančného prenájmu sa rozumie podľa zákona o účtovníctve:

- dohodnutými platbami sú jednotlivé platby, ktoré uhrádza nájomca prenajímateľovi počas dohodnutej doby finančného prenájmu,
- istinou u prenajímateľa je celková suma dohodnutých platieb znížená o nerealizované finančné výnosy,
- nerealizovanými finančnými výnosmi sú budúce finančné výnosy vypočítané prenajímateľom napríklad metódou efektívnej úrokovej miery, resp. metódou prírastkovej výpožičnej úrokovej miery,
- istinou u nájomcu je celková suma dohodnutých platieb znížená o nerealizované finančné náklady (nájomné), pričom suma istiny u nájomcu sa rovná sume istiny u prenajímateľa,
- nerealizovanými finančnými nákladmi (nájomným) sú budúce finančné náklady, ktoré sú u prenajímateľa nerealizovanými finančnými výnosmi.

### Účtovanie finančného prenájmu u nájomcu

Prijatie majetku nájomcom sa v jeho účtovníctve účtuje ako dlhodobý záväzok z finančného prenájmu a prostredníctvom finančného prenájmu obstaraný hmotný majetok.

Účtovanie finančného prenájmu u nájomcu:

- v deň prijatia majetku účtuje nájomca na ľarchu príslušného účtu obstarania majetku, 042 – Obstaranie DHM, v ocenení, ktoré sa rovná istine u nájomcu so súvzťažným zápisom v prospech účtu 474 – Závazky z nájmu. Zaradenie majetku sa účtuje na ľarchu účtu daného majetku, napr. 022 – Samostatné hnutelné veci a súbor hnutelných vecí, alebo iného majetkového účtu a v prospech účtu 474 – Závazky z nájmu. Výdavky súvisiace s obstaraním predmetu finančného prenájmu sa účtujú na ľarchu účtu 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku, so súvzťažným zápisom na účte 474 – Závazky z nájmu. Tie potom vstúpia do nákladov cez odpisy. Úhrady jednotlivých platieb za nájom sa účtujú na vrub účtu 474 – Závazky z nájmu a zvyčajne v prospech účtu 221 – Bankové účty,
- v deň splatnosti dohodnutých platieb účtuje splatný finančný náklad v prospech účtu 474 – Závazky z nájmu so súvzťažným zápisom na ľarchu účtu 562-Úroky,
- ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, účtuje na ľarchu účtu 474 – Závazky z nájmu finančný výnos pripadajúci na obdobie od posledného dňa splatnosti dohodnutých

platieb, do dňa ku ktorému sa stanovuje účtovná závierka, so súvzťažným zápisom v prospech účtu 562 – Úroky.

#### **Příklad účtovania finančného leasingu u nájomcu:**

Spoločnosť STAVEBNÉ PRÁCE, s.r.o. ako nájomca (platiteľ DPH) uzatvorila so spoločnosťou CARPATIA LEASING, a.s. v marci 2008 zmluvu o finančnom prenájme nákladného automobilu za nasledujúcich podmienok:

|                                                          |                              |
|----------------------------------------------------------|------------------------------|
| Dátum prevzatia nákl. automobilu                         | 1.3.2008                     |
| Doba trvania leasingu                                    | 36 mesiacov                  |
| Istina bez DPH                                           | 100000 EURO<br>(3012600 SKK) |
| Finančné úroky bez DPH                                   | 15300 EURO<br>(460928 SKK)   |
| Kúpna cena nákl. automobilu po skončení prenájmu bez DPH | 330 EURO<br>(9942 SKK)       |
| Prvá zvýšená splátka                                     | 25000 EURO<br>(753150 SKK)   |

Tab.1 Účtovanie finančného prenájmu u nájomcu Zdroj: vlastné výpočty

| Účtovný prípad                                                               | Suma v €  | MD  | D   |
|------------------------------------------------------------------------------|-----------|-----|-----|
| 1) Prevzatie nákladného auta                                                 | 100 000,- | 022 | 474 |
| 2) Deň splatnosti nájmu 1.3.2008 (splátkový kalendár) finančná služba - úrok | 425,-     | 562 | 474 |
| 3) Banka – úhrada 1. zvýšenej splátky                                        |           |     |     |
| a. istina                                                                    | 25 000,-  | 474 |     |
| b. úrok                                                                      | 425,-     | 474 |     |
| c. DPH                                                                       | 4 831,-   | 343 |     |
| d. spolu                                                                     | 30 256,-  |     | 221 |
| 4) Zúčtovanie odpisov nákl. auta (03/ 2008)                                  | 2 084,-   | 551 | 082 |
| 5) Deň splatnosti nájmu 1.4.2008 (splátkový kalendár) finančná služba - úrok | 425,-     | 562 | 474 |
| 6) Banka – úhrada splátky                                                    |           |     |     |
| a. istina                                                                    | 2 142,-   | 474 |     |
| b. úrok                                                                      | 425,-     | 474 |     |
| c. DPH                                                                       | 488,-     | 343 |     |
| d. spolu                                                                     | 3 054,-   |     | 221 |
| 7) Zúčtovanie odpisov nákl. auta (04/2008)                                   | 2 084,-   | 551 | 082 |

V príklade sú uvedené účtovné odpisy, ktoré sú vypočítané 1/48 istiny. Daňové odpisy sa od týchto líšia z dôvodu rozdielného výpočtu. U neplatcov DPH sa neúčtuje na účet 343 – DPH, ale na nákladový účet 518 – Ostatné služby, a to hneď na začiatku leasingu.

#### **Stanovenie obstarávacej ceny predmetu finančného prenájmu**

Nájomca odpisuje predmet finančného prenájmu z obstarávacej ceny zistenej u nájomcu. Obstarávacia cena sa vypočíta z podkladov účtovníctva ako:

a) istina (samotná obstarávacia cena a kúpna cena, za ktorú po skončení nájmu prechádza vlastnícke právo na nájomcu) a

b) výdavky súvisiace s obstaraním predmetu finančného prenájmu vynaložené nájomcom do doby zaradenia tohto majetku do užívania vrátane poplatku za uzatvorenie leasingovej zmluvy (výdavky na dopravné, montáž, clo, technické zhodnotenie vykonané v čase pred uvedením majetku do užívania a výdavky na uzatvorenie zmluvy o finančnom prenájme).

Všetky ostatné výdavky na modernizáciu alebo rekonštrukciu, ktoré sú vynaložené po uvedení majetku do užívania a po začatí uplatňovania odpisov, sa považujú z hľadiska Zákona o dani z príjmov za technické zhodnotenie, pokiaľ ich výška prekročí hranicu 1 700 € v roku.

#### Technické zhodnotenie pri finančnom prenájme

Technické zhodnotenie pri finančnom prenájme v sume viac ako 1 700 Eur

a) vykonané do času uvedenia do užívania sa stáva súčasťou obstarávacej ceny,

b) vykonané po uvedení majetku do užívania

- je povinne súčasťou obstarávacej ceny. Technické zhodnotenie sa vždy účtuje na účte 042 a po uvedení do užívania na účte 022 ako súčasť obstarávacej ceny konkrétneho hmotného majetku,

- podľa zákona o dani z príjmov sa považuje za iný majetok a odpisuje sa samostatne rovnomernou metódou alebo zrýchlenou metódou odpisovania v tej odpisovej skupine, do ktorej je zaradený samotný prenajatý hmotný majetok.

#### Odpisovanie majetku obstaraného finančným leasingom

Právo odpisovania hmotného majetku prenajatého formou finančného prenájmu má podľa § 24 ods. 1 písm. d) Zákona o dani z príjmov nájomca. Pri odpisovaní predmetu finančného prenájmu sa postupuje tzv. leasingovou metódou odpisovania, t.j. obstarávacia cena sa vydelená počtom mesiacov trvania finančného prenájmu, pričom doba trvania finančného prenájmu je stanovená v § 2 písm. s) zákona o dani z príjmov (najmenej 60 % doby odpisovania, a nie menej ako 3 roky).

Od roku 2004 je finančný prenájom považovaný z hľadiska posudzovania daňových výdavkov za formu obstarania hmotného majetku, od čoho následne závisia aj podmienky pre uplatňovanie účtovných a daňových odpisov.

S účinnosťou od 1.1.2004 odpisuje hmotný majetok obstarávaný formou finančného prenájmu nájomca, ktorý je jeho ekonomickým vlastníkom a daný hmotný majetok využíva vo svojej činnosti na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie zdaniteľných príjmov.

Vzhľadom na skutočnosť, že nájomca účtuje o hmotnom majetku pri finančnom prenájme,

dochádza aj k rozdielom v uplatňovaní účtovných odpisov, ktoré je účtovná jednotka povinná uplatňovať v súlade s § 28 zákona o účtovníctve, t.j. podľa skutočnej doby použiteľnosti tohto majetku a daňových odpisov, ktoré je povinný daňovník uplatňovať podľa zákona o dani z príjmov, t.j. počas doby trvania finančného prenájmu do výšky 100 % vstupnej ceny. Daňové odpisy sa vypočítavajú mesačne, rovnomerne počas celej doby trvania nájomnej zmluvy. Z uvedeného vyplýva, že doba odpisovania na účely účtovné a daňové nemusí byť zhodná.

#### Příklad na výpočet daňových odpisov:

|                                                       |                       |
|-------------------------------------------------------|-----------------------|
| Automobil (výška istiny + poplatky za zmluvu bez DPH) | 12 000 EUR            |
| Doba leasingu                                         | 36 mesiacov           |
| Odpis mesačný                                         | 12 000 / 36 = 334 EUR |

#### Termín začatia odpisovania pri finančnom leasingu

Termín začatia odpisovania predmetu leasingu je upravený v zákone o dani z príjmov ako mesiac, v ktorom bol prenajatý majetok poskytnutý nájomcovi v stave spôsobilom na zmluvne dohodnuté alebo obvyklé užívanie. Pojem dohodnuté alebo obvyklé užívanie znamená, že hmotný majetok musí spĺňať všetky zákonom stanovené podmienky pre začatie odpisovania. Odpisovať je možné majetok od toho mesiaca, kedy je možné o hmotnom majetku účtovať na príslušnom majetkovom účte. Týmto mesiacom začína daňovník uplatňovať účtovné a daňové odpisy, pričom daňové odpisy zahŕňa do daňových výdavkov.

#### Prechod vlastníckeho práva na nájomcu

Zákon o dani z príjmov vyžaduje, aby po skončení nájomnej zmluvy prešlo vlastnícke právo bez zbytočného odkladu z prenajímateľa (leasingovej spoločnosti) na nájomcu. Realizácia prechodu vlastníckeho práva na nájomcu je nevyhnutnou podmienkou preto, aby boli s definitívnou platnosťou nájomcovi priznané výhody vyplývajúce z obstarania hmotného majetku finančným prenájomom, t.j. aby mu bolo definitívne priznané právo ponechať v nákladoch tzv. „leasingové“ daňové odpisy uplatňované počas doby trvania finančného prenájmu.

V prípade, že vlastnícke právo po skončení doby nájmu neprejde na nájomcu, nájomca je povinný upraviť základ dane o rozdiel už uplatnených odpisov počas celej doby trvania finančného prenájmu a odpismi, ktoré by za túto dobu uplatnil z tohto majetku, ak by ho odpisoval ako vlastník rovnomernou alebo zrýchlenou metódou v príslušnej odpisovej skupine.

### Odstupné pri finančnom prenájme

Zákon o dani z príjmov umožňuje aj postúpenie nájomnej zmluvy medzi dvoma nájomcami s tým, že podmienky nájomnej zmluvy ako celku musia byť dodržané - splnené spoločne obidvoma nájomcami. Ak pri postúpení nájomnej zmluvy prvý nájomca požaduje od druhého nájomcu platbu - odstupné, nad rámec časového vyrovnania vyplývajúceho z postúpenia zmluvy, takéto odstupné je zdaniteľným príjmom u prvého nájomcu a súčasťou obstarávacej ceny u druhého nájomcu.

### Daňové dopady z porušenia leasingových zmlúv

V súvislosti s porušením leasingových zmlúv rozvedieme viaceré možné situácie. Prvým dopadom na daňový základ za bežné obdobie je výška odpisov. Ak je leasingová zmluva porušená, musíme sa s daňovými odpismi vrátiť na začiatok odpisovania majetku a prepočítať ich, ako keby daný majetok na leasing obstaraný nebol. Postup výpočtov bude nasledovný:

1. Výpočet účtovných odpisov do momentu porušenia leasingovej zmluvy,
2. Vyčíslenie daňových odpisov do momentu porušenia leasingovej zmluvy,
3. Výpočet daňových odpisov od začiatku obdobia, ako keby majetok nebol obstaraný formou finančného leasingu,
4. Zohľadnenie odstupného, ak sa na ňom zmluvné strany dohodli.

Daňové dopady sú z dôvodu, že majetok je pri rovnomerných odpisoch daňovo odpisovaný ročne a nie mesačne, a že doba odpisovania sa u leasingu rovná dobe trvania leasingu a u majetku nadobudnutom inak ako leasingom je to doba podľa odpisovej skupiny, do ktorej daný majetok patrí. Tieto dve doby sa nemusia vždy zhodovať. V prípade, že dobu leasingu určíme na takú istú dobu, ako by bol majetok odpisovaný v danej odpisovej skupine, potom by sa teoreticky mali mesačné odpisy zhodovať. Ročné odpisy by sa ale zhodovali len vtedy, ak by sa majetok obstaral v januári daného roka. Tu by vznikol vzácný prípad, kedy by sa daňové odpisy z leasingu a daňové odpisy majetku v danej odpisovej skupine v súčte za rok zhodovali. Tento prípad overíme výpočtom účtovných, daňových leasingových odpisov a následne rovnomerných odpisov tohto istého majetku.

Po tomto výpočte ešte zohľadníme prvú zvýšenú splátku (akontáciu), konkrétne možnosť vrátenia jej podielu za prislúchajúce mesiace alebo možnosť získania jej hodnoty požadovaním odstupného (pri postúpení leasingu).

### Výčíslenie na konkrétnom príklade

Zmluva o finančnom prenájme bola uzatvorená v marci 2007 medzi prenajímateľom – leasingovou spoločnosťou a firmou XY, s.r.o. ako nájomcom osobného automobilu. Automobil bol v marci aj odovzdaný. Splatnosť je určená na 26. deň v mesiaci.

Obstarávacia cena automobilu:

399 000,- Sk + DPH 75 810,- Sk  
13 244,37 EUR + DPH 2 516,43 EUR

Akontácia:

180 000,- Sk + DPH 34 200,- Sk  
5 974,90 EUR + DPH 1 135,23 EUR

Výška úveru (istiny):

219 450,- Sk  
7 284,41 EUR

Poplatok za spracovanie:

2 194,50 Sk + DPH 416,96 Sk  
72,84 EUR + DPH 1 13,84 EUR

Predajná cena:

7 608,- Sk + DPH 1 445,52 Sk  
252,54 EUR + DPH 47,98 EUR

Tab. 2 Splátkový kalendár Zdroj: vlastné spracovanie na základe [4]

| Por. č. splátky | Dátum    | Istina  | Úrok    | Základ dane | DPH     | Splátka |
|-----------------|----------|---------|---------|-------------|---------|---------|
| 1               | 26.03.07 | 7608,00 | 0,00    | 7608,00     | 1445,52 | 9053,50 |
|                 |          | 252,54  | 0,00    | 252,54      | 47,98   | 300,52  |
| 2               | 26.04.07 | 4793,40 | 2814,60 | 7608,00     | 1445,52 | 9053,50 |
|                 |          | 159,11  | 93,43   | 252,54      | 47,98   | 300,52  |
| 3               | 26.05.07 | 4857,10 | 2750,90 | 7608,00     | 1445,52 | 9053,50 |
|                 |          | 161,23  | 91,30   | 252,54      | 47,98   | 300,52  |
| 4               | 26.06.07 | 4921,60 | 2686,40 | 7608,00     | 1445,52 | 9053,50 |
|                 |          | 163,37  | 89,17   | 252,54      | 47,98   | 300,52  |
| 5               | 26.07.07 | 4987,00 | 2621,00 | 7608,00     | 1445,52 | 9053,50 |

|                                                                          |          |         |         |         |         |         |
|--------------------------------------------------------------------------|----------|---------|---------|---------|---------|---------|
|                                                                          |          | 165,54  | 87,00   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 6                                                                        | 26.08.07 | 5053,30 | 2554,70 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 167,74  | 84,80   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 7                                                                        | 26.09.07 | 5120,40 | 2487,60 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 169,97  | 82,57   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 8                                                                        | 26.10.07 | 5188,50 | 2419,50 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 172,23  | 80,31   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 9                                                                        | 26.11.07 | 5257,40 | 2350,60 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 174,51  | 78,03   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 10                                                                       | 26.12.07 | 5327,30 | 2280,70 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 176,83  | 75,71   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 11                                                                       | 26.01.08 | 5398,00 | 2210    | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 179,18  | 73,36   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 12                                                                       | 26.02.08 | 5469,70 | 2138,30 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 181,56  | 70,98   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 13                                                                       | 26.03.08 | 5542,40 | 2065,60 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 183,97  | 68,57   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 14                                                                       | 26.04.08 | 5616,10 | 1991,90 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 186,42  | 66,12   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 15                                                                       | 26.05.08 | 5690,70 | 1917,30 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 188,90  | 63,64   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 16                                                                       | 26.06.08 | 5766,30 | 1841,70 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 191,41  | 61,13   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 17                                                                       | 26.07.08 | 5842,90 | 1765,10 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 193,95  | 58,59   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 18                                                                       | 26.08.08 | 5920,50 | 1687,50 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 196,52  | 56,02   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 19                                                                       | 26.09.08 | 5999,20 | 1608,80 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 199,14  | 53,40   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 20                                                                       | 26.10.08 | 6078,90 | 1529,10 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 201,78  | 50,76   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 21                                                                       | 26.11.08 | 6159,70 | 1448,30 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 204,46  | 48,08   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 22                                                                       | 26.12.08 | 6241,50 | 1366,50 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 207,16  | 45,36   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| Splátky po zavedení meny EUR prepočítané na Sk konverzným kurzom 30,1260 |          |         |         |         |         |         |
| 23                                                                       | 26.01.09 | 6324,40 | 1283,60 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 209,93  | 42,61   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 24                                                                       | 26.02.09 | 6408,40 | 1199,60 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
|                                                                          |          | 212,72  | 39,82   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
| 25                                                                       | 26.03.09 | 215,55  | 36,99   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
|                                                                          |          | 6493,60 | 1114,40 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
| 26                                                                       | 26.04.09 | 218,41  | 34,13   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
|                                                                          |          | 6579,90 | 1028,10 | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
| 27                                                                       | 26.05.09 | 221,31  | 31,23   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
|                                                                          |          | 6667,30 | 940,70  | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
| 28                                                                       | 26.06.09 | 224,25  | 28,29   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
|                                                                          |          | 6755,90 | 852,10  | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
| 29                                                                       | 26.07.09 | 227,23  | 25,31   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
|                                                                          |          | 6845,60 | 762,40  | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
| 30                                                                       | 26.08.09 | 230,25  | 22,29   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
|                                                                          |          | 6936,60 | 671,40  | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
| 31                                                                       | 26.09.09 | 233,31  | 19,23   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |
|                                                                          |          | 7028,70 | 579,30  | 7608,00 | 1445,52 | 9053,50 |
| 32                                                                       | 26.10.09 | 236,41  | 16,13   | 252,54  | 47,98   | 300,52  |

|        |          |                               |                              |                               |                              |                                |
|--------|----------|-------------------------------|------------------------------|-------------------------------|------------------------------|--------------------------------|
|        |          | 7122,10                       | 485,90                       | 7608,00                       | 1445,52                      | 9053,50                        |
| 33     | 26.11.09 | 239,55                        | 13,99                        | 252,54                        | 47,98                        | 300,52                         |
|        |          | 7216,80                       | 391,20                       | 7608,00                       | 1445,52                      | 9053,50                        |
| 34     | 26.12.09 | 242,73                        | 9,81                         | 252,54                        | 47,98                        | 300,52                         |
|        |          | 7312,60                       | 295,40                       | 7608,00                       | 1445,52                      | 9053,50                        |
| 35     | 26.01.10 | 245,96                        | 6,58                         | 252,54                        | 47,98                        | 300,52                         |
|        |          | 7409,80                       | 198,20                       | 7608,00                       | 1445,52                      | 9053,50                        |
| 36     | 26.02.10 | 249,26                        | 3,26                         | 252,54                        | 47,98                        | 300,52                         |
|        |          | 7508,40                       | 99,60                        | 7608,00                       | 1445,52                      | 9053,50                        |
| Spolu: |          | 219 450,00 Sk<br>7 284,41 EUR | 54 438,00 Sk<br>1 807,03 EUR | 273 888,00 Sk<br>9 091,44 EUR | 52 038,72 Sk<br>1 727,36 EUR | 325 926,00 Sk<br>10 818,76 EUR |

Tab.3 Účtovanie príkladu Zdroj: vlastné spracovanie na základe [4]

| Účtovný prípad                                        | Sk/EUR                   | MD  | D   |
|-------------------------------------------------------|--------------------------|-----|-----|
| 1) Banka - Poplatok za spracovanie leasingovej zmluvy |                          |     |     |
| a. cena bez DPH                                       | 2 194,50/72,84           |     |     |
| b. DPH                                                | 416,96/13,84             | 042 |     |
| c. spolu                                              | 2 611,46/86,68           | 548 | 221 |
| 2) ID - Prijatie automobilu                           |                          |     |     |
| a. cena bez DPH                                       | 399 000,-/13 244,37      | 042 |     |
| b. DPH                                                | 75 810,-/2 516,43        | 548 |     |
| c. spolu                                              | 474 810,-/15 760,80      |     | 474 |
| 3) ID – Zaradenie automobilu do užívania              | 401 194,50/<br>13 317,21 | 022 | 042 |
| 4) Banka - Úhrada 1. akontačnej splátky               |                          |     |     |
| a. anuita bez DPH                                     | 180 000,-/5 974,90       | 474 |     |
| b. DPH                                                | 34 200,-/1 135,23        | 548 |     |
| c. spolu                                              | 214 200,-/7 110,13       |     | 221 |
| 5) Banka – úhrada 1. splátky 26.03.07                 |                          |     |     |
| a. anuita                                             | 7 608,0/252,54           | 474 |     |
| b. DPH                                                | 1 445,52/47,98           | 548 |     |
| c. splátka                                            | 9 053,50/300,52          |     | 221 |
| 6) ID - Zúčtovanie odpisov automobilu (marec 2007)    | 8 358,21/277,44          | 551 | 082 |
| 7) Banka – úhrada 2. splátky 26.04.07                 |                          |     |     |
| a. anuita                                             | 4 793,40/159,11          | 474 |     |
| b. úrok                                               | 2 814,60/93,43           | 562 |     |
| c. DPH                                                | 1 445,52/47,98           | 548 |     |
| d. splátka                                            | 9 053,50/300,52          |     | 221 |
| 8) ID - Zúčtovanie odpisov automobilu (apríl 2007)    | 8 358,21/277,44          | 551 | 082 |
| 9) Banka – úhrada 3. splátky 26.05.07                 |                          |     |     |
| a. anuita                                             | 4 857,10/161,23          | 474 |     |
| b. úrok                                               | 2 750,90/91,31           | 562 |     |
| c. DPH                                                | 1 445,52/47,98           | 548 |     |
| d. splátka                                            | 9 053,50/300,52          |     | 221 |
| 10) ID - Zúčtovanie odpisov automobilu (máj 2007)     | 8 358,21/277,44          | 551 | 082 |
| 11) Banka – úhrada 4. splátky 26.06.2007              |                          |     |     |
| a. anuita                                             | 4 921,60/163,37          | 474 |     |
| b. úrok                                               | 2 686,40/89,17           | 562 |     |
| c. DPH                                                | 1 445,52/47,98           | 548 |     |
| d. splátka                                            | 9 053,50/300,52          |     | 221 |
| 12) ID - Zúčtovanie odpisov automobilu (jún 2007)     | 8 358,21/277,44          | 551 | 082 |
| 13) Banka – úhrada 5. splátky 26.07.2007              |                          |     |     |

|                                                         |                 |     |     |
|---------------------------------------------------------|-----------------|-----|-----|
| a. anuita                                               | 4 987,00/165,54 | 474 |     |
| b. úrok                                                 | 2 621,00/87,00  | 562 |     |
| c. DPH                                                  | 1 445,52/47,98  | 548 |     |
| d. splátka                                              | 9 053,50/300,52 |     | 221 |
| 14) ID - Zúčtovanie odpisov automobilu (júl 2007)       | 8 358,21/277,44 | 551 | 082 |
| 15) Banka – úhrada 6. splátky 26.08.2007                |                 |     |     |
| a. anuita                                               | 5 053,30/167,74 | 474 |     |
| b. úrok                                                 | 2 554,70/84,80  | 562 |     |
| c. DPH                                                  | 1 445,52/47,98  | 548 |     |
| d. splátka                                              | 9 053,50/300,52 |     | 221 |
| 16) ID - Zúčtovanie odpisov autom (august 2007)         | 8 358,21/277,44 | 551 | 082 |
| 17) Banka – úhrada 7. splátky 26.09.2007                |                 |     |     |
| a. anuita                                               | 5 120,40/169,97 | 474 |     |
| b. úrok                                                 | 2 487,60/82,57  | 562 |     |
| c. DPH                                                  | 1 445,52/47,98  | 548 |     |
| d. splátka                                              | 9 053,50/300,52 |     | 221 |
| 18) ID - Zúčtovanie odpisov automobilu (september 2007) | 8 358,21/277,44 | 551 | 082 |
| 19) Banka – úhrada 8. splátky 26.10.2007                |                 |     |     |
| a. anuita                                               | 5 188,50/172,23 | 474 |     |
| b. úrok                                                 | 2 419,50/80,31  | 562 |     |
| c. DPH                                                  | 1 445,52/47,98  | 548 |     |
| d. splátka                                              | 9 053,50/300,52 |     | 221 |
| 20) ID - Zúčtovanie odpisov automobilu (október 2007)   | 8 358,21/277,44 | 551 | 082 |
| 21) Banka – úhrada 9. splátky 26.11.2007                |                 |     |     |
| a. anuita                                               | 5 257,40/174,51 | 474 |     |
| b. úrok                                                 | 2 350,60/78,03  | 562 |     |
| c. DPH                                                  | 1 445,52/47,98  | 548 |     |
| d. splátka                                              | 9 053,50/300,52 |     | 221 |
| 22) ID - Zúčtovanie odpisov automobilu (november 2007)  | 8 358,21/277,44 | 551 | 082 |
| 23) Banka – úhrada 10. splátky 26.12.2007               |                 |     |     |
| a. anuita                                               | 5 327,30/176,83 | 474 |     |
| b. úrok                                                 | 2 280,70/78,71  | 562 |     |
| c. DPH                                                  | 1 445,52/47,98  | 548 |     |
| d. splátka                                              | 9 053,50/300,52 |     | 221 |
| 24) ID - Zúčtovanie odpisov automobilu (december 2007)  | 8 358,21/277,44 | 551 | 082 |
| 25) Banka – úhrada 11. splátky 26.01.2008               |                 |     |     |
| a. anuita                                               | 5 398,00/179,18 | 474 |     |
| b. úrok                                                 | 2 210,00/73,36  | 562 |     |
| c. DPH                                                  | 1 445,52/47,98  | 548 |     |
| d. splátka                                              | 9 053,50/300,52 |     | 221 |
| 26) ID - Zúčtovanie odpisov automobilu (január 2008)    | 8 358,21/277,44 | 551 | 082 |

Firma XY, s.r.o. sa stáva insolventnou, v dôsledku čoho dňa 26.02.2008 nemá finančné prostriedky na úhradu splátky. Firma má viac možností, ako postupovať. Ďalej budeme skúmať, ktoré sú to, a aké daňové dopady budú mať.

#### Postúpenie leasingu

Prvou možnosťou je leasing postúpiť tretej strane. Pri postúpení leasingu budú daňové následky pre firmu XY, s.r.o. nasledovné:

- odpisovanie sa ukončí,
- všetky zmluvné povinnosti prechádzajú na nového nájomcu,
- automobil sa vyradí z evidencie majetku.

#### Výpočet:

##### Účtovné odpisy:

$(401\,194,5/48) \times 11 \text{ mesiacov} = 91\,940,31 \text{ Sk}/3\,051,85 \text{ EUR}$

**Daňové odpisy leasingové:**

$(401\ 194,5/36) \times 11$  mesiacov = 122 587,20 Sk/4 069,14 EUR

**Daňové odpisy prepočítané:**

V prípade, že leasing postúpi, neprepočítava odpisy do podoby, ako keby bol majetok obstaraný inou formou ako finančným leasingom.

**Doterajšie výdavky:**

Akontácia = 214 200,- Sk/7 110,13 EUR

Výdavky na splátky: 7 608,- x 11 mesiacov = 83 688,- Sk/2 777,93 EUR

Výdavky spolu: 297 888,- Sk/9 888,07 EUR

**Daňový dopad:**

Pri tejto situácii je spoločnosť XY, s.r.o. v nevýhodnej pozícii, pretože vynaložila 297 888,- Sk/9 888,07 EUR a formou odpisov má v nákladoch iba 122 587,20 Sk/4 069,14 EUR.

Výsledok = - 175 300,80 Sk/5 818,92 EUR.

Spôsob riešenia je vyžiadať od nástupcu odstúpné v minimálnej výške doterajšieho záporného výsledku, t.j. 175 300,80 Sk/5 818,92 EUR alebo vo výške časti akontácie pripadajúcej na dané mesiace 65 950,- Sk/2 172,54 EUR (214 200,- Sk/ 36 x 11 mesiacov = 5 950,- Sk x 11 mesiacov).

V prvom prípade by bol daňový dopad nulový, v druhom prípade by bola spoločnosť v strate - 109 350,80 Sk/3 629,78 EUR.

**Záver**

Pri postúpení leasingu záleží na viacerých faktoroch, ktoré ovplyvňujú priaznivosť alebo nepriaznivosť uvedeného rozhodnutia. Ovpływňujúcimi faktormi sú výška akontácie a doba od začiatku splácania - čím je dlhšia, tým viac prostriedkov z prvej zvýšenej splátky sa už premietlo do odpisov, a tým menej je spoločnosť stratová.

V uvedenom prípade spoločnosť neporušila leasingovú zmluvu. Čo by sa stalo, ak by sa spoločnosť rozhodla nepodniknúť pre postúpenie žiadne kroky a nechala by uplynúť čas splatnosti a neuhradiť splátku. Pozrime sa, aké dopady by malo takéto správanie firmy.

**Porušenie leasingovej zmluvy**

V prípade, ak firma nie je schopná splácať svoje záväzky, ale ani sa z nich nijako bez porušenia zmluvných podmienok nevie dostať, dôjde k porušeniu leasingovej zmluvy. Táto skutočnosť má iné následky, ako postúpenie leasingu:

- leasingové odpisovanie sa ukončí, a prepočíta sa na rovnomerné od momentu zaradenia,

- zmluvné povinnosti boli porušené a auto sa z daňového hľadiska nechápe ako obstarané finančným leasingom,
- automobil sa z evidencie majetku nevyradí hneď, ale až pri odobratí leasingovou spoločnosťou.

**Výpočet:****Účtovné odpisy:**

$(401\ 194,5/48) \times 11$  mesiacov = 91 940,31 Sk/3 051,85 EUR

**Daňové odpisy leasingové:**

$(401\ 194,5/36) \times 11$  mesiacov = 122 587,20 Sk/4 069,14 EUR

**Daňové odpisy prepočítané:**

$(401\ 194,5/4) \times 2$  roky = 200 597,25 Sk/6 658,60 EUR

**Doterajšie výdavky:**

Akontácia = 214 200,- Sk/7 110,13 EUR

Výdavky na splátky: 7 608,- x 11 mesiacov = 83 688,- Sk/2 777,93 EUR

Výdavky spolu: 297 888,- Sk/9 888,07 EUR

**Daňový dopad:**

Spoločnosť je aj v tomto prípade v strate, pretože vynaložila 297 888,- Sk/9 888,07 EUR a formou odpisov sa jej vrátilo iba 200 597,25 Sk/6 658,60 EUR. Výsledok je ale podstatne miernejší, ako v predchádzajúcom prípade.

Výsledok = - 97 290,75 Sk/3 229,46 EUR

Spôsob riešenia je vyžiadať si späť od leasingovej spoločnosti pomernú časť akontačnej splátky vo výške 65 950,- Sk/2 172,54 EUR (214 200,- Sk/ 36 x 11 mesiacov = 5 950,- Sk x 11 mesiacov). V tomto prípade by bol daňový dopad pre spoločnosť nepriaznivý, teda vo výške -31 340,75 Sk/1 040,32 EUR.

**Záver**

V prípade porušenia leasingovej zmluvy je daňový dopad pre spoločnosť podstatne miernejší, ako pri postúpení leasingu. Za predpokladu, že by bola prvá zvýšená splátka nízka alebo nulová, mohol by daňový dopad byť kladný. Dôvodom tohto tvrdenia je skutočnosť, že spoločnosť by nemusela žiadať časť prvej zvýšenej splátky, ktorá v tejto kalkulácii má dôležitú úlohu a v tomto konkrétnom prípade ovplyvňuje výsledok smerom do záporných hodnôt.

**Zmena splátkového kalendára**

Tretou možnosťou je požiadať leasingovú spoločnosť o splátkový kalendár. V tomto prípade by sa nemenilo nič, pretože:

- leasingové odpisovanie pokračuje,
- zmluvné povinnosti porušené síce boli, ale dodatkom o schválenom splátkovom

kalendári auto ostáva v nezmenenej právnej, účtovnej a daňovej forme,

- automobil sa z evidencie majetku nevyradí,
- znížené výdavky na splátky, ktoré sa neskôr prejavia buď zvýšenými splátkami, alebo dlhšou dobou splácania, alebo jednorázovou pokutou.

Takéto prípady sú ojedinelé a leasingové spoločnosti majú skôr záujem o postúpenie majetku od nesolventného nájomcu k takému, ktorý bude schopný svoje záväzky splácať.

## Záver

Firma alebo fyzická osoba – podnikateľ majú množstvo možností ako obstarat' dlhodobý hmotný majetok. Najobľúbenejšou formou sa za ostatné roky stala možnosť obstarania majetku formou finančného prenájmu. Je to potvrdené štatistikami a praxou. Asi nie je podnikateľský subjekt alebo občan, ktorý by sa s finančným leasingom ešte nestretol. Táto forma obstarania má svoje výhody najmä v tom, že za menej peňazí si môže účtovná jednotka (daňovník) zaobstarat' majetok, na ktorý by si inak sporil dlhšiu dobu. Zápornou stránkou finančného leasingu je najmä dlhodobosť záväzku, ktorý musí nájomca platiť najmenej tri roky. Počas tejto doby sa môže vo firme veľa zmeniť k lepšiemu alebo k horšiemu. Ak by sa firma stala insolventnou a nebola by ďalej schopná platiť svoje záväzky (jedným z nich je aj záväzok z finančného nájmu) porušila by tak zmluvu, na základe ktorej tieto záväzky vznikli.

Porušenie leasingovej zmluvy je akt, ktorý spustí viaceré účtovné, právne a daňové konzekvencie z toho vyplývajúce. V tomto príspevku sme rozobrali konzekvencie daňové. Z daňového hľadiska sú viaceré faktory, ktoré vplývajú na daňový dopad porušenia leasingových zmlúv. Prvou je výška prvej zvýšenej splátky. Čím je nižšia, tým bude mať menší vplyv na základ dane z príjmov. Rozhodnutie o dĺžke leasingového kontraktu je druhým dôležitým faktorom. Čím viac sa daňové rovnomerné odpisy líšia od leasingových odpisov daného majetku, tým väčší rozdiel vznikne pri následnom prepočítaní odpisov pri porušení leasingovej zmluvy. Tretím faktorom je ochota dohodnúť sa zo strany leasingovej spoločnosti alebo postupcu finančného leasingu. Čím je ochota vyššia, tým menšie nepriaznivé následky to pre podnik alebo podnikateľa má. Dokonca v prípade pozitívneho prístupu tretieho faktora by sa nájomca mohol dostať do situácie, že porušením leasingovej zmluvy získa.

## Literatúra

- [1] Marušin, J., Bobáková, V.: Vplyv skrátenia doby odpisovania na lízingové odpisy a lízingovú cenu nehnuteľnosti. Ekonomický časopis 6/2004, str. 696-707. ISSN: 0013-3035
- [2] Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov
- [3] Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve
- [4] Podklady podnikateľského subjektu XY, s.r.o.